

SZAKDOLGOZAT

Szentkúti Petra

2023

A kis-és középvállalkozások életciklusa és a finanszírozás kapcsolata

Szentkúti Petra

Pénzügy és számvitel szak, Alapképzés, Nappali munkarend

Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet

Belső témavezető: Dr. Szőke Brigitta (Egyetemi adjunktus, Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdasági intézet/Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék)

A mikro- kis -és középvállalkozások az Európai Unióban és Magyarországon is a vállalatok több mint 99%-át teszik ki, így jelentős szerepet játszanak a foglalkoztatásban, az innovációban és a bruttó hozzáadott érték előállításában is. Az utóbbi években a COVID19 járvány és az Orosz-Ukrán háború nem csak a lakosságot, de a vállalkozásokat is megviselte. A KKV-k nagy létszámuk ellenére számos problémával küzdenek a finanszírozás terén, amit a jelenlegi gazdasági hatások fokoztak. Ennek következtében gondoltam kiemelni ezeket a nehézségeket összekapcsolva a vállalatok életszakaszaival is, melyből megmutatkozik, hogy miért nehéz versenyképesnek maradniuk, valamint mely okokból nem tudnak fennmaradni ezek a vállalkozások.

Dolgozatom bevezetésében röviden bemutattam a mikro- kis- és középvállalkozások jelentőségét, finanszírozásának, illetve az elmúlt időszakban előforduló nehézségeit. Fő célkitűzésem volt, hogy bemutassam a KKV-k finanszírozását életciklusok szerint. Ehhez kapcsolódóan kettő megállapítást fogalmaztam meg amelyek közül az egyikkel az Európai Unió és állami támogatások igénybevétele elemeztem, míg a másik a vállalkozások nehézségeit vizsgáltam, mindkét esetben életciklustól függetlenül. Ezek a hipotézisek a következők voltak:

H1: A mikro-, kis- és középvállalkozások finanszírozási lehetőségei közül minden életciklusban kiemelt szerepet kapnak az állami és EU-s pályázatok útján megnyert források.

H2: Egy vállalkozás indítása és működtetése számos kihívást rejt magában.

Szakirodalmi áttekintésemben körbejártam az ezzel kapcsolatos témákat is, így bemutattam a kis-és középvállalkozások törvény által leírt fogalmát, ezen vállalkozások jelentőségét Magyarországon a foglalkoztatásban, a technikai innovációban, továbbá a bruttó hozzáadott érték előállításban, valamint kiemeltem a COVID19 és az Orosz-Ukrán háború által okozott nehézségeket is a KKV- körében. Ezeken kívül a megemlítettem a finanszírozás fogalmát és

típusait külön meghatározva a belső, illetve külső finanszírozást és annak különböző típusait. A KKV-k nehézségeit és sajátosságait fogalmaztam meg a finanszírozás szempontjából, majd az életciklus modelleket mutattam be nemzetközi és hazai tekintetben. Ezután Salamonné modellje alapján leírtam a magyar kis- és középvállalkozásokra jellemző finanszírozási szokásokat életciklusokra bontva, valamint az Európai Unió és állami támogatásokat, kiemelve a jelenlegi gazdasági hatások enyhítésére szolgáló, napjainkban is folyamatban lévő támogatásokat. Megemlítettem a támogatások közül az Új Magyarország Fejlesztési Tervet, azon belül is a Gazdaságfejlesztési Operatív Programot és Jeremie Programot, valamint az Új Széchenyi Tervet is, kiemelve a Széchenyi Terv Plusz és a Széchenyi Kártya Program +t. Ezután a COVID19 és az Orosz-Ukrán háború gazdasági hatásainak enyhítésére létrehozott támogatásokat és pályázatokról volt szó a dolgozatomban.

A saját vizsgálatom körülményeiről és helyszínéről, kutatási és elemzési módszereiről az anyag és módszer fejezetben írtam. Kutatásomat kérdőív segítségével végeztem, amit e-mail-en keresztül juttattam el a válaszadó vállalkozások számára. A kérdőívemet 60 vállalkozás töltötte ki a kutatásom érdekében. Felmérésem kérdéseit a célkitűzéseimnek megfelelően fogalmaztam meg, majd a kapott válaszokat Excel táblázatkezelő segítségével dolgoztam fel, melynek során leíró statisztikai módszereket alkalmaztam és főként viszonyszámok alapján kaptam meg eredményeimet. Ezek mellett az eredményeim ábrázolása során főképp kördiagramokat és sávidiagramokat használtam.

A mintába a munkahelyemnek és ismeretségi körömnek köszönhetően leginkább Észak-Alföld és Pest régió került, viszont a továbbítások révén más régiókból is sikerült kitöltéseket összegyűjteni. Ezen kívül a kérdőív eredményeiből megállapítható volt, hogy válaszadó vállalkozások közül több mint a fele a mikrovállalkozások, több mint 20%-a kisvállalkozások, a maradék pedig a középvállalkozások közé tartozik.

A primer kutatásom vizsgálati eredményeit ezután értékeltem, szekunder adataimmal összevetettem. Az így kapott információk alapján elmondható, hogy a külső finanszírozási formák közül az állami támogatások a legnépszerűbbek, melyet a kitöltők 50%-a már igénybe vett, majd ezt a hitelek követték. Ezen támogatások minden életciklusban jelentős szerepet töltenek be a vállalkozások életében, hiszen a KKV-k számára kialakított pályázatok több élethelyzetben is igénybe vehetőek, valamint a kvantitatív kutatásom során alapítást tekintve nagy volt a szórás, hiszen a vállalatok 1987-2022 között jöttek létre. Legyen szó indulásról vagy akár általános működésről, esetleg a jelenlegi gazdasági hatások túlélése érdekében. Más szempontból pedig kiderült, hogy számos nehézségen mennek keresztül a kis- és

középvállalkozások. Az indulási szakaszban és az elmúlt 3/5 évben felmerülő problémákra kérdeztem rá, amiből megállapítható, hogy a tőkehiány egy állandósult probléma, ami a KKV-k életében fontos szerepet játszik. Másrészt pedig a többi kategóriát sem szabad elhanyagolni, hiszen mind a kettő életszakaszban voltak olyan nehézségek, amik kiemelkedtek a többi közül.

Következtetésem és javaslatom során ismertettem, hogy hipotéziseim beigazolódnak-e, vagy elvetésre kerülnek. Mind a kettő állításom beigazolódt. Ennek alapján arra a következtetésre jutottam, hogy a mikro- kis- és középvállalkozásokat érintő nehézségek enyhítésére jó megoldás lehet az EU-s és állami támogatások igénybevétele. Majd javaslatokat tettem a vállalkozásokat érintő problémák elkerülése érdekében, amivel javulna a hazai KKV-k versenyképessége és a likviditási helyzetük. Ezek közé tartozott a vállalalkozási ismeretek elsajátítása, likviditási terv készítése, gyors reagálás szüksége, valamint a támogatások minél nagyobb körben való igénybevétele. Ezen kívül további kutatási kérdésre is utaltam, amellyel szorosabb kapcsolatban lehetne elemezni a vállalkozások életciklusaihoz tartozó finanszírozási szokásait, amely a téma pontos körbejárása érdekében mindenképp fontos lenne és biztosan érdekes eredmények is születnének a kutatásból.